



แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ-เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่
โรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2556

ขั้นตอนที่ 1 พิธีเปิดประชุมกอง (ชักธงชาติ, สวดมนต์, สงบนิ่ง) ใช้เวลา 5 นาที

- ผู้กำกับเรียกลูกเสือรวมกอง ใช้คำบอก “กอง-จัดแถว” ให้ลูกเสือจัดแถวเป็นรูปครึ่งวงกลม โดยผู้กำกับยืนห่างจากเสาธงประมาณ 3 ก้าว และให้นายหมู่ๆ ที่ 1 ยืนทางด้านซ้ายมือแนวเดียวกับผู้กำกับและรองนายหมู่ๆ สุดท้าย ยืนทางด้านขวามือแนวเดียวกับผู้กำกับ เมื่อเห็นว่าเรียบร้อยแล้วให้สั่ง “นิ่ง”, “ตามระเบียบ-พัก”
- ผู้กำกับนัดหมายหมู่บริการ ชักธงชาติ 2 คน, นำสวดมนต์ 1 คน, นำร้องเพลงชาติ 1 คน ให้ยืนชิดเท้าในท่าตรงแล้วยกมือซ้ายขึ้น เพื่อบอกให้ผู้กำกับทราบ (กรณีไม่มีไม้งามให้ยกมือขวา) เมื่อนัดหมายเรียบร้อย สั่ง “กอง-ตรง” แล้วบอก “เชิญหมู่บริการ” จากนั้นให้ผู้กำกับถอยไปยืนเอียงๆ ประมาณ 45 องศา เพื่อไปยืนแนวเดียวกับเสาธงด้านใดด้านหนึ่ง
- เมื่อผู้ที่ทำหน้าที่ชักธงชาติ 2 คน ผากไม้งามไว้กับเพื่อนที่อยู่ข้างๆ และก้าวออกมายืนหน้าเสาธง ให้ยืนห่างเสาธงประมาณ 3 ก้าว แล้วหยุดอยู่ในท่าตรง จากนั้นให้ทำ วันทยหัตถ์ พร้อมกัน แล้วลดมือลง โดยคนที่อยู่ขวามือเป็นผู้ที่ก้าวออกไปข้างหน้า 2 ก้าว ยืนเท้าชิดแล้วปลดเชือกธง ก้าวถอยหลังกลับไปยืนที่เดิมแยกเชือกออกจากกันโดยให้ธงอยู่ทางด้านขวามือและให้คนที่อยู่ทางซ้ายมือเป็นผู้ชักธงขึ้น
- ผู้กำกับสั่ง “กอง-เคารพธงชาติ”, “วันทยา-วุธ” ลูกเสือแสดงความเคารพด้วยการแสดงวันทยาวุธ (กรณีถ้าไม่มีไม้งาม ให้สั่ง “วันทยหัตถ์”) ส่วนผู้กำกับแสดงความเคารพด้วยการทำวันทยหัตถ์ เมื่อร้องเพลงชาติจบแล้ว ผู้ชักธงชาติคนขวามือนำเชือกธงผูกไว้ที่เสาเรียบร้อยแล้วถอยหลังกลับไปยืนที่เดิมแล้วทำความเคารพด้วยการแสดงวันทยหัตถ์พร้อมกัน และกลับหลังหันวิ่งเข้าไปยืนประจำหมู่ของตนเองแล้วรับไม้งามจากเพื่อน แล้วอยู่ในท่าวันทยาวุธ
- ผู้กำกับสั่ง “เรียบ-อาวุธ” (กรณีไม่มีไม้งามให้สั่ง “มือ-ลง”), “เตรียมสวดมนต์ ถอดหมวก” ให้ลูกเสือยกไม้งามวางลงระหว่างปลายเท้าทั้ง 2 ข้าง แล้วผลักไม้งามไปไว้ที่ข้อศอกด้านซ้าย) ใช้มือขวาจับขอบหมวกบริเวณหางคิ้วขวาแล้วถอดหมวกจากนั้นใช้มือซ้ายประกบเพื่อพนมมือสวดมนต์ เมื่อสวดมนต์เสร็จแล้วให้ลูกเสือยืนสงบนิ่ง 1 นาที โดยใช้มือขวาจับขอบหมวกและใช้มือซ้ายวางทับมือขวา
- เมื่อสงบนิ่งเสร็จแล้ว ผู้กำกับสั่ง “สวมนวม” ให้ลูกเสือสวมนวมแล้วกลับไปอยู่ในท่าตรง จากนั้นผู้กำกับสั่ง “ตามระเบียบพัก”

ขั้นตอนที่ 2 (ตรวจ) ใช้เวลา 3 นาที

- ผู้กำกับบอก “นายหมู่ตรวจทรงผม” ให้นายหมู่แสดงวันทยาอูฐและก้าวออกมาข้างหน้า 3 ก้าว แล้วกลับหลังหัน พร้อมกันนั้นให้รองนายหมู่วิ่งไปทำหน้าที่แทนนายหมู่ รองนายหมู่สั่ง “หมู่..ตรง”.. “วันทยา-อูฐ” ลดมือลงแล้วก้าวออกมาข้างหน้า 1 ก้าว แล้วแสดงวันทยาอูฐอีกครั้งพร้อมคำบอก “หมู่.....พร้อมที่จะได้รับการตรวจแล้วครับ” ลดมือลงแล้วถอยหลังกลับเข้าที่พร้อมแสดงวันทยาอูฐเหมือนเดิม และสั่ง “เรียบ-อาอูฐ” เริ่มทำการตรวจโดยนายหมู่ก้าวขาไปทางด้านหน้า 1 ก้าว ตรวจทรงผมรองนายหมู่ โดยตรวจด้านหน้าแล้วสั่งให้รองนายหมู่ “กลับหลัง-หัน” ตรวจด้านหลังเสร็จสั่ง “กลับหลัง-หัน” เสร็จแล้วให้เดินไปด้านขวา 1 ก้าว และรองนายหมู่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่แทนนายหมู่ก้าวออกมา 2 ก้าว เพื่อยืนอยู่ข้างนายหมู่และทำการตรวจพร้อมกันกับนายหมู่
- เมื่อตรวจถึงคนสุดท้าย ให้รองนายหมู่วิ่งอ้อมหลังนายหมู่และหลังแถวของหมู่ตนเองไปยืนอยู่ที่เดิม (หัวแถว) และนายหมู่กลับไปยืนรับรายงานตรงที่เดิม รองนายหมู่สั่ง “หมู่.....วันทยา-อูฐ” รองนายหมู่ยืนอยู่กับที่ แล้วบอก “หมู่.....ขอขอบคุณครับ”
- เมื่อรับรายงานจากรองนายหมู่เรียบร้อยแล้วให้กลับหลังหัน เพื่อรายงานผู้กำกับ (เสร็จก่อนให้รายงานก่อน ไม่ต้องรอ) โดยนายหมู่แสดงวันทยาอูฐและใช้คำบอก “ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ตรวจทรงผมของหมู่..... ปรากฏว่า ...ผมยาว...คน ครับ” หรือถ้าทุกคนเรียบร้อยดี ก็ให้บอกว่า “ทุกคนทรงผมสั้นเรียบร้อยดีทุกคนครับ” จากนั้นให้กลับหลังหันแล้วเดินกลับเข้าที่ โดยรองนายหมู่กลับไปอยู่ที่เดิม

ขั้นตอนที่ 3 (เกมหรือเพลง) ใช้เวลา 5 นาที

- ให้เลือกเกมที่มีการใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่ เช่น หมวก, ผ้าผูกคอ เป็นต้น ร่วมเล่นได้ด้วยหรือเกมที่ฝึกทักษะการเคลื่อนไหวร่างกาย
 - ถ้าเป็นเพลงก็ควรเป็นเพลงที่เกี่ยวข้องกับลูกเสือหรือเพลงที่ใช้บ่อยๆ เช่น วชิราวุธรำลึก, ลูกเสือธีรราช, กฏลูกเสือ, ถวายราชสดุดี ฯลฯ เป็นต้น
- หมายเหตุ อาจเลือกปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง

ขั้นตอนที่ 4 (ขั้นสอน) ใช้เวลา 25 นาที

- สอนเรื่องระเบียบแถว (ทำบุคคลมือเปล่า)
 1. ซ้าย - หัน, ขวา - หัน, กลับหลัง - หัน, กิ่งซ้าย - หัน, กิ่งขวา - หัน
 2. วันทยาหัตถ์ - มือลง
 3. ตามระเบียบพัก, พัก, ตามสบายพัก, พักแถว
 4. ถอดหมวก - สวมหมวก

ขั้นตอนที่ 5 (เล่าเรื่องสั้น) ใช้เวลา 4 นาที

ชวานากับงูเห่า

เช้าวันหนึ่งมีชวานาผู้หนึ่ง ออกเดินไปตามคันนา เพื่อไปทำนาตามปกติเหมือนกับทุกๆ วัน ทันใดนั้น ชวานาแลเห็นงูเห่าตัวหนึ่งกำลังนอนหนาวสั่นด้วยความเย็น ทำให้ชวานารู้สึกสงสารและอยากช่วยเหลืองูเห่าตัวนั้น ชวานาจึงอุ้มงูเห่าไว้ในอ้อมอกของตัวเอง เพื่อให้ความอบอุ่น ในไม่ช้างูเห่าก็กระดิกตัวได้ และด้วยสัญชาตญาณของงูเห่ามันจึงแผ่แม่เบี้ย แล้วกัดชวานาผู้มีใจอารีจนพิษแล่นเข้าสู่หัวใจและตายในที่สุด

นิทานเรื่องนี้ สอนให้รู้ว่า **“วิสัยพาลเหมือนมลทิน ย่อมไม่ยินดีรู้คุณผู้ใด”**

ขั้นตอนที่ 6 (นัดหมาย) ใช้เวลา 3 นาที

- นัดหมายให้นำไม้่างมาเรียนในครั้งต่อไป
- ประชาสัมพันธ์เรื่องการสอนวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และการแต่งเครื่องแบบ
- ตรวจเช็ครายชื่อลูกเสือที่เข้าร่วมกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 7 (ตรวจ) ใช้เวลา 3 นาที

ตรวจความเรียบร้อยของเครื่องแบบ

- ขั้นตอนเหมือนตอนที่ตรวจทรงผมตอนเปิดประชุมกอง แต่ช่วงที่เดินตรวจถึงคนสุดท้ายแล้ว ทั้ง 2 คน จะเดินตรวจด้านหลังจนถึงหัวแถว จากนั้นนายหมู่และรองนายหมู่ไปยื่นประจำที่ของตนเอง เมื่อรับรายงานเสร็จแล้วให้นายหมู่รายงานผู้กำกับทราบต่อไป โดยใช้คำบอก **“ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้กำกับให้ตรวจเครื่องแบบหมู่..... ปรากฏว่าทุกคนแต่งเครื่องแบบถูกต้อง/ไม่มีหมวด, ผ่าผูกคอ.....คน ครับ”**
- เมื่อรายงานเสร็จแล้วให้รองนายหมู่กลับไปอยู่ท้ายแถวเหมือนเดิมและนายหมู่กลับไปยืนที่หัวแถวและสั่ง **“ตามระเบียบ-พัก”** เพื่อรับคำสั่งต่อไป

ขั้นตอนที่ 8 (ชักธงลง, เลิก) ใช้เวลา 2 นาที

- ผู้กำกับสั่ง **“กอง-ตรง”**, **“หมู่บริการ ชักธงลง”** เมื่อตัวแทนหมู่บริการมาถึงเสาธงก็ให้ปฏิบัติเหมือนตอนเปิดประชุมกอง แต่ตอนชักธงลง ไม่ต้องร้องเพลงชาติหรือเป่าสัญญาณนกหวีด พอสิ้นคำสั่ง **“เคารพธงชาติ”**, **“วันทยา-วุธ”** ให้คนที่อยู่ทางขวามือ เป็นผู้ชักธงลงโดยอัตโนมัติ
- เมื่อผู้ชักธงลงมัดเชือกที่เสาธง แสดงวันทยหัตถ์และกลับไปอยู่ที่แถวของตนเองเรียบร้อยแล้ว ผู้กำกับสั่ง **“เรียบ-อาวุธ”**, **“กอง-เลิก”** ให้ลูกเสือแสดงความเคารพโดยการทำวันทยาวุธแล้วกล่าวคำว่า **“ขอบคุณครับ/ขอบคุณคะ”** และทำขวาหัน
- จากนั้นให้นายหมู่แต่ละหมู่รวบรวมไม้่างนำไปเก็บไว้ที่เดิม